

[Forsvarsministeren]

Kommissionen har understreget den usikkerhed, der i øjeblikket præger udviklingen – ikke mindst i Sovjetunionen og Østeuropa – og de problemer, som landene i denne del af Europa står over for. Kommissionen har i sin vurdering af udviklingstendenserne på våbenkontrol- og nedrustningsområdet beskrevet et bedste fald og et værste fald som yderpunkter inden for en vifte af sandsynlige udviklingsmuligheder.

Kommissionen har som bedste fald betragtet en udvikling, der indebærer, at de nedrustningspolitiske bestræbelser lykkes, og som værste fald en udvikling, hvor nedrustningsprocessen afbrydes og måske afløses af en direkte negativ udvikling.

Den nuværende situation synes på mange måder fortsat at udvikle sig i retning af kommissionens bedste-fald-scenario. Det er således sandsynligt, at der vil blive indgået en første CFE-aftale allerede i løbet af efteråret 1990. Denne aftale vil måske meget snart blive fulgt af en ny forhandlingsrunde om yderligere reduktioner af de konventionelle styrker i Europa.

Præsident Bush har den 31. januar i år stillet forslag om et loft på 195.000 mand for USA og Sovjetunionen i Centraleuropa, et loft, som er væsentlig lavere end det hidtil drøftede på 275.000 mand for hver. Forslaget er blevet accepteret af Sovjetunionen, som er indforstået med, at USA derudover kan stationere op til 30.000 mand i NATO-lande uden for det centraleuropæiske område. Der er således på det seneste givet væsentlige indrømmelser både fra Vest og fra Øst i de igangværende nedrustningsforhandlinger. Der er derfor for regeringen ingen tvivl om, at der er bred international vilje til at nå et resultat. En sådan udvikling hilser regeringen naturligvis velkommen. Den er helt i overensstemmelse med et væsentligt element i årtiers danske sikkerhedspolitik.

På den anden side synes der i situationen i Sovjetunionen og i Østeuropa stadig at kunne spores elementer af det, kommissionen har betegnet som et værste fald. Kommissionen taler om en politisk opløsning af Østblokken som en udvikling, der fundamentalt vil ændre vilkårene for den igangværende nedrustningsproces i Europa. Jeg citerer:

»Hvis sådanne tendenser slår igennem, vil lokale og ideologiske hensyn, som hidtil har

været underordnet blokpolitiske og ideologiske hensyn, formentlig udgøre en ny konflikttrussel i Europa og således kunne påvirke de konventionelle nedrustningsforhandlinger. Denne trussel vil blive endnu mere udtalt, hvis reformpolitikken i Sovjetunionen slår fejl og fører til politisk ustabile forhold i landet.«

Jeg skal blot som eksempler nævne udviklingen i de baltiske stater, i Moldavien og i Armenien/Aserbajdsjan for at anskueliggøre, at der er en potentiel ustabil situation, som under uheldige omstændigheder vil kunne udvikle sig i negativ retning.

Også situationen i andre østeuropæiske lande indebærer latente konfliktmuligheder. Det behøver ikke at uddybes.

Jeg søger ikke at fremmane spøgelse. Det er der ikke grundlag for. Men jeg mener, at vi i den nuværende situation bør holde hovedet koldt og koncentrere os om snarest at nå et forhandlingsresultat i Wien, der sikrer koordinerede nedskæringer til lige lofter på en række væsentlige våbenmaterielområder såvel som lofter for stationerede amerikanske og sovjetiske styrker.

Jeg er ganske enig med Forsvarskommissionen i, at der forud for indgåelse af en CFE-aftale ikke er grundlag for en ensidig reduktion af det danske forsvarsbudget.

Jeg kan endvidere tilslutte mig kommissionens opfattelse af, at indgåelse af en CFE-aftale vil betyde, at der kan opnås en besparelse på forsvarsbudgettet, som udmøntes, når en CFE-aftale føres ud i livet, og at senere videregående nedrustningsaftaler vil kunne føre til yderligere besparelser. Man må imidlertid, som anført i kommissionens beretning, være opmærksom på, at udfasning af materiel omfattet af CFE-forslaget kun vil indebære mindre driftsbesparelser, men væsentligere besparelser på udgifterne til anskaffelse af nyt materiel.

Den endelige beslutning om forsvarsbudgettets størrelse efter indgåelse af en CFE-aftale bør naturligvis ske i lyset af den samlede sikkerhedspolitiske situation. Jeg kan oplyse, at jeg i nær fremtid agter at tage initiativ til de omstruktureringer og rationaliseringer m.v., som kommissionen har anbefalet.

For så vidt angår eventuelle justeringer af forsvarrets dimension og sammensætning samt forsvarsbudgettets fremtidige størrelse mener jeg, at forhandlinger herom bør afvente indgå-